

6. Indicadors disponibles a partir del Sistema integrat de vigilància epidemiològica de la SIDA/VIH/ITS a Catalunya (SIVES) i altres indicadors de salut sexual i reproductiva (SSR)

Les taules següents contenen els indicadors que es referencien dins del document, disponibles a partir del SIVES i, com a novetat en aquesta edició, recullen d'altres dimensions de la SSR (indicadors sobre anticoncepció, fecunditat, IVE i accessibilitat al sistema sanitari) amb la intenció de disposar d'un conjunt d'indicadors comparables a nivell nacional i internacional. Es ressalten aquells indicadors recomanats per ONUSIDA (indicadors UNGASS) aplicables al nostre entorn [1].

Els indicadors han estat classificats segons gran blocs temàtics als quals formen part:

- Estat de desenvolupament i aplicació de polítiques
- Morbi-mortalitat del VIH/Sida
- Diagnòstic del VIH
- Coneixements, actituds i conductes
- ITS
- SSR

Dins de les taules de coneixements, actituds i conductes i la taula d'ITS, també s'han agrupat els indicadors segons grup de població:

- Població general
- HSH
- TS
- UDVP
- Població jove

1. Estat de desenvolupament i aplicació de polítiques.			
Indicador	Font	Últim any disponible	Valor
UNGASS 4. Percentatge d'adults >16 anys amb infecció pel VIH avançada que rep TAR	Cohort PISCIS	Acumulat 1998-2009	80,70
UNGASS 5. Percentatge d'embarassades VIH-positives que rep TAR per a reduir el risc de transmissió maternoinfantil	Estudi clínicopidemiològic de les parelles mare-fill exposades al VIH i/o als fàrmacs antiretrovirals. (Projecte NENEXP), Registre de transmissió vertical (RTV)	2009	87,40
UNGASS 24. Percentatge d'adults >16 anys VIH-positius vius i que continua amb TAR als 12 mesos d'haver iniciat el tractament*	Cohort PISCIS	Acumulat 1998-2009	88,90
UNGASS 7. Percentatge de persones de 18-49 anys que s'ha realitzat la prova específica del VIH els últims 12 mesos i coneix els resultats*	Enquesta de Salut i Hàbits Sexuals (ESHS) [2]	2003	23,80
UNGASS 8. Percentatge HSH que es va practicar la prova de VIH els darrers 12 mesos i coneix els resultats*	Monitoratge conductual (CEEISCAT) Projecte SIALON†	2008	60,00
UNGASS 8. Percentatge UDPV que es va practicar la prova de VIH els darrers 12 mesos i coneix els resultats*	Monitoratge conductual (CEEISCAT)	2008-2009	46,10
UNGASS 8. Percentatge de dones TS que es va practicar la prova de VIH els últims 12 mesos i coneix els resultats*	Monitoratge conductual (CEEISCAT)	2007	67,40
UNGASS 9. Percentatge de HSH als que arriba els programes de prevenció del VIH*	Monitoratge conductual (CEEISCAT). SIALON	2008	85,60
UNGASS 11. Percentatge d'escoles que implementa el Programa Salut i Escola*	Programa de Salut i Escola (Generalitat de Catalunya)‡	Fins a juny de 2008	88,90

* Adaptació de l'indicador Ungass corresponent. / † Projecte Sialon. Capacity building in HIV/Syphilis prevalence estimation using a non-invasive methods among MSM in Southern and Eastern Europe. Projecte europeu multicèntric inclòs dins del monitoratge conductual en HSH del CEEISCAT. / ‡ Programa Salut i Escola, neix el 2004, impulsat conjuntament pels Departaments de Salut i d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

2. Morbi-mortalitat del VIH/Sida.				
Indicador	Font	Últim any disponible	Desagregació	Valor
UNGASS 23. Prevalença d'infecció pel VIH en poblacions exposades	Estudis en poblacions sentinella	2008-09	Per poblacions sentinella	Nadons: 0,15
				Treballadors durant la revisió mèdica: 0,20
				Donants de sang: 0,01
				UDVP reclutats al carrer: 58,10
				UDVP en centres de reducció de danys: 34,50
				UDVP que inicien tractament: 41,00
				HSH*: 20,40
				TS: 2,50
				Pob. penitenciària: 14,70
				Pacients amb tuberculosi: 23,33
UNGASS 25. Percentatge de lactants que va néixer amb el VIH de mares infectades	Projecte NENEXP, RTV	2009		2,18
Taxa de TV del VIH a Catalunya	Projecte NENEXP, RTV	2009		1,45
Percentatge de gestants infectades pel VIH que ha estat diagnosticat abans de la data del part	Projecte NENEXP, RTV	2009		96,48
Percentatge de nounats fills de dones infectades pel VIH que ha estat exposat a TAR durant la gestació, part i 48 h. post	Projecte NENEXP, RTV	2009		93,77
Taxa d'incidència de nous diagnòstics de VIH global, per sexe, per grup d'edat†	Sistema d'informació de nous diagnòstics de VIH de Catalunya	2008	Global	8,64
			Per sexe	Homes: 13,79 Dones: 3,54
			Per grup d'edat	16-24: 7,85 25-44: 17,77 45-49: 5,85 >=65: 1,23
Percentatge (núm.) del nous diagnòstics de VIH segons via de transmissió‡	Sistema d'informació de nous diagnòstics de VIH de Catalunya	2008	Per poblacions sentinella	UDVP: 6,00 (38) Homo/bisexuals: 43,90 (279) Heterosexual: 42,10 (268) Altres: 8,00 (51)
Percentatge (núm.) de nous diagnòstics de VIH segons país d'origen†	Sistema d'informació de nous diagnòstics de VIH de Catalunya	2008	Per país d'origen	Espanya: 52,80 (336) Altres: 47,20 (300)
Taxa d'incidència de la sida global, per sexe, per grup d'edat (per 100.000 habitants)	Registre de casos de sida de Catalunya	2008	Global	3,10
			Per sexe	Homes: 4,86 Dones: 1,35
			Per grup d'edat	<15: 0,00 16-24: 1,18 25-44: 5,39 45-64: 4,08 >=65: 0,57
Anys potencials de vida perduts pel VIH (per 1.000 persones/any)	Registre de casos de sida de Catalunya	Acumulat 1998-2009		347,10
Percentatge d'infectats pel VIH que sobreviu	Cohort PISCIS	Acumulat 1998-2009		90,80
Percentatge de casos de SIDA que sobreviu als 18 mesos	Cohort PISCIS	Acumulat 1998-2009		80,40

Indicador	Font	Últim any disponible	Desagregació	Valor
Taxa de mortalitat pel VIH global i específica per edat (per 1.000 persones/any)	Cohort PISCIS	Acumulat 1998-2009	Global	17,10
			Per grup d'edat	20-24: 9,50 25-29: 5,80 30-34: 11,20 35-39: 15,00 40-44: 20,50 45-49: 20,70 50-54: 23,10 55-59: 24,60 60-64: 24,80 >65: 38,60
Esperança de vida dels infectats pel VIH als 20 anys	Cohort PISCIS	Acumulat 1998-2009		39,20

* Projecte Sialon: Selecció dels mateixos centres de reclutament dels anys anteriors. / † Disponible, també, dins el document desagregat per regió sanitària. / ‡ Disponible, també, dins el document desagregat per sexe i regió sanitària.

3. Diagnòstic del VIH.

Indicador	Font	Últim any disponible	Desagregació	Valor
Taxa de proves diagnòstiques de VIH realitzades/any global i per regió sanitària (per 1.000 habitants)	Monitoratge del diagnòstic del VIH a través de la xarxa de laboratoris de Catalunya (HIVLABCAT)	2008	Global	Catalunya: 39,80
			Per regions sanitàries	Barcelona: 44,50 Tarragona: 32,40 Lleida: 53,40 Girona: 29,70 Terres de l'Ebre: 32,60 Cat. Central: 16,50 Alt Pirineu i Aran: -
Percentatge de proves positives entre les proves realitzades a la xarxa de laboratoris de Catalunya global i per regió sanitària	HIVLABCAT	2008	Global	Catalunya: 0,85
			Per regions sanitàries	Barcelona: 0,95 Tarragona: 0,80 Lleida: 0,46 Girona: 0,36 Terres de l'Ebre: 0,54 Cat. Central: 0,71 Alt Pirineu i Aran: -
Núm. de proves realitzades anualment als centres de detecció anònima d'anticossos del VIH	Centres de diagnòstic i consell assistit de Catalunya (HIVDEVO)	2008		4.431
Percentatge de proves positives entre les proves realitzades en centres de detecció anònima d'anticossos del VIH	HIVDEVO	2008		2,80
Percentatge de nous diagnòstics de VIH amb retard del diagnòstic per sexe, per edat i per via de transmissió	Sistema d'informació de nous diagnòstics de VIH de Catalunya	2008	Global	32,50
			Per sexe	Homes: 33,40 Dones: 28,80
			Per grup d'edat	16-24: 14,80 25-44: 30,90 45-64: 52,90 >=65: 42,90
			Per població sentinella	UDVP: 29,00 Homosexual/Bisexual: 23,90 Heterosexual: 41,00 Altres/No qualificat: 37,80

4. Coneixements, actituds i conductes.			
Indicador	Font	Últim any disponible	Valor
Població general			
UNGASS 16. Percentatge de persones de 18-49 anys que va tenir relacions sexuals amb més d'una parella els últims 12 mesos*	ESHS	2009	19,40
UNGASS 17. Percentatge de persones de 18-49 anys que ha tingut més d'una parella els últims 12 mesos i ha utilitzat el preservatiu en l'última relació sexual*	ESHS	2003	40,20
Percentatge de persones de 18-49 anys que ha tingut parelles ocasionals els últims 12 mesos i ha usat preservatiu consistentment	ESHS	2003	50,65
Percentatge d'HSH (alguna vegada a la seva vida)	ESHS	2003	6,00
Percentatge de persones de 18-49 anys que s'informa sobre temes sexuals segons la font principal d'informació	ESHS	2003	Familiars i professors: 20,50 Grup d'iguals: 58,80 Professionals: 2,80 Mitjans de comunicació: 10,80 Ningú: 6,90
Percentatge de persones que ha tingut una comunicació satisfactòria sobre sexualitat amb els pares	ESHS	2003	39,20
Percentatge de persones de 18 a 49 anys que no treballaria o estudiaria amb persones infectades pel VIH	ESHS	2003	27,34
Percentatge de persones que ha pagat a canvi de relacions sexuals (alguna vegada a la vida)	ESHS	2003	27,20
Població HSH			
UNGASS 14. Percentatge de HSH que identifica correctament les formes de prevenir la transmissió sexual del VIH i rebutja idees errònies*	Monitoratge conductual (CEEISCAT) SIALON	2008	63,61
UNGASS 19. Percentatge de HSH que declara haver fet usat un preservatiu durant la seva última penetració anal	Monitoratge conductual (CEEISCAT) SIALON	2008	57,20
Prevalença d'ús consistent del preservatiu en la penetració anal amb parelles estables en HSH (últims 6 mesos)	Monitoratge conductual CEEISCAT SIALON	2008	37,40
Prevalença d'ús consistent del preservatiu en la penetració anal amb parelles ocasionals en HSH (últims 6 mesos)	Monitoratge conductual CEEISCAT SIALON	2008	64,00
Prevalença de relacions anals desprotegides en l'última relació sexual amb una parella estable amb estat serològic desconegut o discordant en HSH (últims 12 mesos)	Monitoratge conductual CEEISCAT SIALON	2008	46,02
Percentatge de HSH que han consumit alcohol i drogues abans o durant la darrera relació sexual (últims 6 mesos)	Monitoratge conductual (CEEISCAT) SIALON	2008	Alcohol: 41,00 Drogues: 56,45
Percentatge de HSH que ha pagat a canvi de tenir relacions sexuals (últims 6 mesos)	Monitoratge conductual CEEISCAT	2008	7,20
Percentatge de HSH que ha cobrat a canvi de tenir relacions sexuals (últims 6 mesos)	Monitoratge conductual CEEISCAT	2008	5,90
Dones TS			
UNGASS 18. Percentatge de TS que declara haver fet servir preservatiu amb el seu darrer client no fix (últims 6 mesos)*	Monitoratge conductual CEEISCAT	2007	98,70

Indicador	Font	Últim any disponible	Valor
UNGASS 18. Percentatge de TS que declara haver fet servir preservatiu amb el seu darrer client fix (últims 6 mesos)*	Monitoratge conductual CEEISCAT	2007	96,80
Prevalença d'ús consistent del preservatiu en les relacions sexuals amb clients en TS (últims 6 mesos)	Monitoratge conductual CEEISCAT	2007	94,50
Prevalença d'ús consistent del preservatiu en les relacions sexuals amb parella estable en TS (últims 6 mesos)	Monitoratge conductual CEEISCAT	2007	13,00
Població UDVP			
UNGASS 20. Percentatge d'UDVP que declara haver fet servir preservatiu durant la seva darrera relació sexual amb parella estable*	Monitoratge conductual CEEISCAT	2008-09	37,90
UNGASS 20. Percentatge d'UDVP que declara haver fet servir preservatiu durant la seva darrera relació sexual amb parella ocasional*	Monitoratge conductual CEEISCAT	2008-09	78,80
Prevalença d'ús consistent del preservatiu en les relacions sexuals amb parella estable en UDVP (últims 6 mesos)	Monitoratge conductual CEEISCAT	2008-09	29,20
Prevalença d'ús consistent del preservatiu en les relacions sexuals amb parella ocasional en UDVP (últims 6 mesos)	Monitoratge conductual CEEISCAT	2008-09	66,90
UNGASS 21. Percentatge d'UDVP que declara haver acceptat xeringues usades (últims 6 mesos)*	Monitoratge conductual CEEISCAT	2008-09	19,40
UNGASS 21. Percentatge d'UDVP que va intercanviar material de forma indirecta per a la injecció de drogues (últims 6 mesos)*	Monitoratge conductual CEEISCAT	2008-09	54,00
Població Jove			
UNGASS 13. Percentatge de joves de 15 a 24 anys d'edat que identifica correctament les formes de prevenir la transmissió sexual del VIH*	ESHS	2003	10,00
UNGASS 15. Percentatge de joves de 15-24 anys que va tenir la seva primera relació sexual abans dels 15 anys	ESHS	2003	4,30
Percentatge de població jove <35 anys sexualment activa que ha utilitzat el preservatiu en la darrera relació sexual reclutada al CJAS i a través del d'ASSIR (últims 12m)	Estudi en població sentinella <35 anys (Projecte CT/NG-ASSIR/CJAS)	2008	53,70
Percentatge de població jove <35 anys sexualment activa que ha utilitzat el preservatiu en la darrera relació sexual reclutada a presons (últims 12m)	Projecte CT/NG-Presons	2009	25,90
Percentatge de joves <35 anys que ha abusat de l'alcohol i les drogues reclutats al CJAS i ASSIR	Projecte CT/NG-ASSIR/CJAS	2008	Alcohol: 26,50 Drogues: 60,30
Percentatge de joves <35 anys que ha abusat de l'alcohol i les drogues reclutats a presons	Projecte CT/NG-Presons	2009	Alcohol: 49,20 Drogues: 48,90

* Adaptació de l'indicador Ungass corresponent.

5. Infeccions de transmissió sexual (ITS).			
Indicador	Font	Últim any disponible	Valor
Població general			
Taxa d'incidència de sífilis (per 100.000 hab.) per any†	Registre MDO individualitzada	2008	4,60
Taxa d'incidència de gonococ (per 100.000 hab.) per any†	Registre MDO individualitzada	2008	4,20
Taxa d'incidència limfogranuloma veneri (per 100.000 hab.) per any†	Registre MDO individualitzada	2008	0,50
Taxa d'incidència de sífilis congènita (per 100.000 hab.) per any†	Registre MDO individualitzada	2008	0,00
Taxa d'incidència de clamídia genital (per 100.000 hab.) per any‡	Registre MDO	2008	4,80
Taxa d'incidència de condilomes acuminats (per 100.000 hab.) per any‡	Registre MDO	2008	5,00
Taxa d'incidència de tricomonos (per 100.000 hab.) per any‡	Registre MDO	2008	2,10
Taxa d'incidència d'oftalmia neonatal (per 100.000 hab.) per any‡	Registre MDO	2008	1,30
Taxa d'incidència d'herpes genital (per 100.000 hab.) per any‡	Registre MDO	2008	6,70
Taxa d'incidència de la resta d'ITS de declaració numèrica (per 100.000 hab.) per any‡	Registre MDO, SNMC	2008	83,60
Prevalença d'ITS en dones de 18-70 anys sexualment actives (alguna vegada a la vida)	Estudi Afrodita [3]	2009	6,40
Població HSH			
Prevalença d'ITS en HSH (últims 12 mesos)	Monitoratge conductual CEEISCAT SIALON	2008	15,00
Dones TS			
Prevalença d'infecció per clamídia en TS	Monitoratge conductual CEEISCAT	2007	8,80
Prevalença d'infecció per gonorrea en TS	Monitoratge conductual CEEISCAT	2007	1,00
Població UDVP			
Prevalença d'infecció per clamídia en UDVP	Monitoratge conductual CEEISCAT	2008-09	2,30
Prevalença d'infecció per gonorrea en UDVP	Monitoratge conductual CEEISCAT	2008-09	0,70
Població Jove			
Prevalença d'infecció per clamídia en joves <35 anys que accedeixen al CJAS i ASSIR	Projecte CT/NG-ASSIR/CJAS	2008	4,00
Prevalença d'infecció per clamídia en joves <35 anys interns en centres penitenciaris	Projecte CT/NG- presons	2009	5,40
Prevalença d'infecció per gonorrea en joves <35 anys que accedeixen al CJAS i ASSIR	Projecte CT/NG-ASSIR/CJAS	2008	0,20
Prevalença d'infecció per gonorrea en joves <35 anys interns en centres penitenciaris	Projecte CT/NG-presons	2009	0,20

† Disponible, també, dins del document desagregat per sexe i edat. / ‡ Disponible, també, dins del document desagregat per regió sanitària.

6. Altres indicadors de salut sexual i reproductiva (SSR).			
Indicador	Font	Últim any disponible	Valor
Prevalença anticonceptiva en dones de 18-70 anys sexualment actives que ha usat algun mètode (alguna vegada a la vida)	Estudi Afrodita	2009	87,40
Percentatge de dones que utilitzen un mètode anticonceptiu segons el tipus de mètode habitual (alguna vegada a la vida)	Estudi Afrodita	2009	Oral: 61,80 DIU: 16,10 Preservatiu: 6,00 Lligadura de trompes: 6,60 Altres: 7,00
Taxa de fecunditat específica per edat (fills per 1.000 dones de cada grup d'edat)	Institut d'estadística de Catalunya (Idescat) [4]	2008	15-19: 12,90 20-24: 44,20 25-29: 73,30 30-34: 102,40 35-39: 64,60 40-44: 12,40 45-49: 0,80
Percentatge d'embaràs adolescent (<19 anys)	Observatorio de salud reproductiva [5]	2007	4,35
Percentatge de repeticions de l'anticoncepció d'urgència (AU) (del total d'usuàries durant el període 2004-2008)	Programa de salut maternoinfantil (Generalitat de Catalunya)†	2008	22,20
Taxa d'IVE específica per edat (IVE per 1.000 dones de cada grup d'edat)	Idescat	2008	15-19: 8,83 20-24: 15,44 25-29: 11,78 30-34: 7,83 35-39: 5,40 40-44: 2,10 45-49: 0,18
Índex sintètic d'avortament	Idescat	2008	0,26
Percentatge de cesàries	Registre del conjunt mínim bàsic de dades dels hospitals d'aguts (CMBD-HA)	2008	21,30
Percentatge de dones que s'ha fet una citologia (alguna vegada a la vida)	Estudi Afrodita	2009	89,20
Percentatge de TS que ha tingut relacions sexuals contra la pròpia voluntat (alguna vegada a la vida)	Monitoratge conductual (CEEISCAT)	2007	15,90

† La salut maternoinfantil és un àmbit d'actuació del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya. La Direcció General de Salut Pública disposa d'un registre de dades de les dispensacions d'AU en centres sanitaris de la xarxa de Catalunya.

Bibliografia

[1] Programa Conjunto de las Naciones Unidas sobre el VIH/SIDA (ONUSIDA). Seguimiento de la Declaración de compromiso sobre el VIH/SIDA. Directrices para el desarrollo de indicadores básicos. Informe 2010. (ONUSIDA/09.10S / JC1676S). Ginebra: ONUSIDA; 2009.

[2] Instituto Nacional de Estadística. Encuesta de Salud y Hábitos Sexuales. Madrid: INE; 2003.

[3] Bosch X., Castellsagué X, Cortés J, Puig-Tintoré L.M, Roura E, Sanjosé S, Torne A. Estudio Afrodita : cribado del cáncer de cuello uterino en España y factores relacionados. Madrid: GlaxoSmithLine; 2009.

[4] Institut d'Estadística de Catalunya [Internet]. Barcelona: Generalitat de Catalunya; [consulta el 22 de juliol de 2010]. Disponible a: <http://www.idescat.cat/>

[5] Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Bayer Schering Pharma. Observatorio de Salud Reproductiva [Internet]. Madrid: Schering; [consulta el 22 de juliol de 2010]. Disponible a: <http://www.saludreproductiva.com>